

Eindadvies Radboud Universiteit

24 oktober 2016

1. Inleiding

De Reviewcommissie (hierna commissie) heeft kennisgenomen van:

- de prestatieafspraken zoals vastgelegd in de beschikking van 3 november 2012,
- de rapportage van de Radboud Universiteit van juni 2016 over voornoemde prestatieafspraken van 3 november 2012 in het jaarverslag 2015,
- de correspondentie tussen het ministerie van OCW en de Radboud Universiteit van 16 december 2015 en 21 maart 2016, en
- de aanvullende informatie na het gesprek van 14 september 2016, d.d. 23 september 2016.

De commissie heeft op 14 september 2016 een gesprek gevoerd met het College van Bestuur van de Radboud Universiteit. Naar aanleiding van vragen van de commissie heeft de Radboud Universiteit de rapportage toegelicht.

In dit advies geeft de commissie – op basis van de schriftelijke informatie en het gevoerde gesprek – haar oordeel over de resultaten van bovengenoemde afspraken.

In dit advies komen achtereenvolgens aan de orde:

- het oordeel van de commissie over de geboekte resultaten voor de in 2012 ten aanzien van onderwijs en onderzoek (profilering, zwaartepuntvorming en valorisatie) geformuleerde ambities;
- het oordeel van de commissie over de geboekte resultaten voor de in 2012 ten aanzien van onderwijskwaliteit en studiesucces geformuleerde ambities;
- het eindadvies van de commissie aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

De commissie merkt op dat zij het voorstel voor de prestatieafspraken van de Radboud Universiteit in 2012 heeft beoordeeld als 'zeer goed'. In 2012 heeft de Radboud Universiteit (hierna: RU) ambities geformuleerd voor de verplichte indicatoren bij onderwijskwaliteit en studiesucces. Bijlage 1 bevat een overzicht van de realisatie in 2015.

2. Profilering, zwaartepuntvorming en valorisatie

2.1 Profilering onderwijs

Onderwijsdifferentiatie

De ambities van de RU ten aanzien van de differentiatie van het onderwijs hadden onder andere betrekking op het aanbieden van excellentieprogramma's, Engelstalig onderwijs en de internationalisering van het onderwijs. De commissie stelt vast dat de RU haar excellentietrajecten na afloop van de Sirius-subsidieperiode met eigen middelen heeft voortgezet en heeft vernieuwd onder de vlag van de *Radboud Honours Academy* (RHA). De trajecten van de RHA dagen studenten uit om iets extra's te doen bovenop het reguliere curriculum. Verder constateert de commissie dat de RU – conform de

prestatieafspraken – vasthoudt aan disciplinaire opleidingen en niet voor brede bachelorprogramma's kiest. Wel biedt ze een brede bacheloropleiding *Science*. De commissie merkt op dat de RU vele initiatieven heeft ontplooid om internationalisering in het onderwijs verder te versterken. Ongeveer een derde van de studenten verblijft als onderdeel van de opleiding op enig moment in het buitenland. De ambitie bedroeg 27%. In de bacheloropleidingen wordt het aantal Engelstalige cursussen en minors stap voor stap uitgebreid om studenten beter voor te bereiden op de masteropleidingen, die voor een belangrijk deel Engelstalig zijn. De RU heeft een samenwerkingsovereenkomst met de Max Planck Gesellschaft (MPG) om 100 van haar betere studenten een kans te geven met een beurs een onderzoeksstage te doen aan een MPG-instituut. Verder constateert de commissie dat de RU veel aandacht besteedt aan de fysieke toegankelijkheid van haar onderwijs voor studenten met een beperking.

Onderwijsaanbod

De commissie stelt vast dat de RU, conform haar prestatieafspraken, terughoudend is geweest in het ontwikkelen van nieuwe opleidingen. De RU heeft de voorgenomen reductie van het aantal masteropleidingen in gang gezet, met name bij de lerarenopleidingen. Eind 2010 telde de RU 40 bacheloropleidingen en 83 masteropleidingen. Per 1 september 2015 bood de RU in totaal 37 bacheloropleidingen en 75 masteropleidingen aan. In het aanbod masteropleidingen bevinden zich 10 onderzoeksmasters, 18 opleidingen van de Radboud Docenten Academie en 4 post-initiële opleidingen. De RU kent geen Graduate School waarin de masteropleidingen zijn gebundeld.

Voor de post-initiële masteropleidingen Veiligheidszorg, Recht en Bestuur en *Managing Information and Sustainable Change* zijn de procedures voor een toets nieuwe opleiding met een positief besluit voltooid. Voor de post-initiële masteropleiding Kwaliteit en Veiligheid in de Patiëntenzorg is een toets nieuwe opleiding aangevraagd.

De RU verzorgt een breed, gevarieerd en multidisciplinair aanbod voor professionals die invulling willen geven aan 'een leven lang leren'. Het aanbod beslaat postacademische opleidingen en programma's gericht op professionals uit uiteenlopende sectoren, zoals onderwijs, zorg en beleid. Met dit onderwijs behaalt de RU goede resultaten – ook in financiële zin.

2.2 Onderzoek en valorisatie

Zwaartepuntvorming

In haar prestatieafspraken zette de RU in op de continuering van het bestaande beleid, dat is gedreven door wetenschappelijke kwaliteit, met een focus op negen wetenschappelijke topgebieden. De commissie constateert dat de RU daaraan een tiende gebied (*Cyber Security*) heeft toegevoegd. Deze onderzoeksgebieden zijn ondergebracht in vijftien onderzoeksinstituten.

De commissie constateert dat de RU vele prestigieuze subsidies, prijzen en grants heeft ontvangen van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) en de European Research Council (ERC). Dit kan worden gezien als een bewijs van de uitstekende wetenschappelijke kwaliteit van het onderzoek aan de RU. Ook stelt de commissie vast dat de RU een scherp kwaliteitsbeleid voert en daarbij gericht zoekt naar samenwerking met een select aantal internationale partners. Zo trekt de RU met het eigen *Radboud Excellence Initiative* programma jaarlijks een aantal zorgvuldig geselecteerde buitenlandse *research fellows* en *visiting professors* aan als gastonderzoekers. De commissie constateert dat bij het onderzoek aan de RU

waardevolle publiek–private samenwerkingsverbanden tot stand zijn gekomen, zoals het *Radboud Nanomedicine Alliance*. Ook het *Healthy Brain* initiatief kan in dit verband worden genoemd.

In lijn met de verwachtingen, uitgesproken door de RU bij het afsluiten van de prestatieafspraken, is de aansluiting van het onderzoek aan de RU op de topsectoren verschillend qua volume en intensiteit gebleken. Uiteindelijk zijn activiteiten ontplooid in zeven topsectoren.

Valorisatie

De commissie stelt vast dat valorisatie voor de RU als afgeleide wordt beschouwd van onderwijs en onderzoek, in de overtuiging dat excellent onderzoek en onderwijs kunnen leiden tot excellente valorisatie, maar niet andersom. In september 2015 is *Radboud Innovation* van start gegaan. Deze eenheid biedt de academici van de RU ondersteuning en advies bij het etaleren en vergroten van de maatschappelijke, culturele en economische meerwaarde van hun kennis en kunde. Ook is er veel aandacht voor ondernemerschap in het kader van de NovioTech Campus Nijmegen. Ook via initiatieven als de *Radboud Research Facilities* komt naar voren dat de universiteit sterk is verbonden met organisaties en bedrijven in haar wijdere regio.

De RU had in haar prestatieafspraken een aantal aanvullende indicatoren opgenomen die mede betrekking hadden op valorisatie. De commissie stelt vast dat de RU haar ambities voor elk van deze indicatoren heeft waargemaakt. Verder kan de commissie in dit verband wijzen op het wapenfeit dat de RU vanaf 2015 deel uitmaakt van de *Knowledge and Innovation Community (KIC) Raw Materials* van het *European Institute of Innovation and Technology*.

2.3 Voortgang ten aanzien van profilering, zwaartepuntvorming en valorisatie

De commissie oordeelt dat de RU met haar onderwijsaanbod en de trajecten daarbinnen laat zien dat ze vasthoudt aan haar gekozen profiel en het op punten ook heeft weten te versterken. Ook heeft de RU met het aanwijzen van de tien focusgebieden voortgang geboekt met de zwaartepuntvorming in het onderzoek. De activiteiten en resultaten op het gebied van valorisatie worden steeds beter zichtbaar en op professionele wijze ondersteund door – onder meer – *Radboud Innovation*.

3. Onderwijskwaliteit en studiesucces

3.1 Kwaliteit en excellentie

Als indicator van onderwijskwaliteit hanteert de RU het percentage studenten in de excellentietrajecten, aangeboden door de *Radboud Honours Academy* (RHA). De RHA verzorgt honourstrajecten, zowel in de bachelor- als de masterfase, in de vorm van een niet-residentieel, extra-curriculair onderwijsaanbod. In de bachelorfase is er een keuze tussen disciplinaire en interdisciplinaire programma's. Alle RHA-programma's in de bachelorfase hebben een studielast die overeenkomt van 30 studiepunten. Toelating tot de programma's geschiedt door selectie op basis van studieresultaten en motivatie. De commissie constateert dat de RU het geambieerde percentage studenten dat deelneemt aan honourstrajecten niet heeft behaald. Het beoogde aandeel was 8% terwijl de realisatie in 2015 6,2% bedraagt. In de masterfase is het percentage van de instroom dat deelneemt aan excellentieprogramma's 3,7%.

Ten aanzien van het niet behalen van het nagestreefde percentage (8%) in de bachelor fase merkt de RU op dat zij, in het belang van de hoge kwaliteitseisen die ze wil stellen, gedurende de periode van de prestatieafpraak de toegangseisen heeft aangescherpt en van de deelnemende studenten vooraf een duidelijk commitment vraagt – veel meer dan voorheen het geval was. Dit heeft eraan bijgedragen dat het percentage bachelorstudenten dat deelneemt is gedaald van 7,9% in 2014 naar 6,2% in 2015. Daarbij wordt de RU naar eigen zeggen geconfronteerd met het gegeven dat studenten vanwege de invoering van het leenstelsel terughoudender worden met het volgen van een extra (honours-)programma bovenop het reguliere programma. Ook stelt de RU dat potentiële honoursstudenten soms de voorkeur geven aan het tegelijk volgen van twee studies of aan een uitwisselingsprogramma met een buitenlandse universiteit. De RU zou graag zien dat studenten in dubbelstudies worden meegeteld in de cijfers van het aantal studenten in excellentietrajecten.

De commissie stelt vast dat andere universiteiten er wel in zijn geslaagd om percentages van 8% of hoger te realiseren, ondanks het feit dat ze met dezelfde externe factoren te maken hebben gehad. De commissie is evenwel van mening dat de tussentijds aangescherpte instroomeisen in het bijzonder een neerwaarts effect hebben gehad op de deelname aan honoursprogramma's waar geen studiepunten voor losse onderdelen worden toegekend, maar de eindtoetsing pas aan het eind van het studiejaar plaatsvindt op basis van een paper of een duidelijk eindproduct. De commissie beziet de deelname aan excellentietrajecten in samenhang met het relatief hoge aantal studenten (8,5% van de bachelorstudenten) aan de RU die een dubbele bacheloropleiding volgen. Ook de ten opzichte van andere Nederlandse universiteiten zeer hoge studenttevredenheid (met rapportcijfers tussen de 7,5 en 8 voor de aspecten inhoud van de opleiding, docenten, studielast, studiebegeleiding en voorbereiding op de beroepsloopbaan) getuigt naar het oordeel van de commissie van de aanwezigheid van een breed gedragen kwaliteitscultuur aan de RU.

Conclusie

De commissie concludeert dat de ambitie ten aanzien van de deelname aan excellentietrajecten niet is gerealiseerd. Niettemin beoordeelt de commissie, alles overwegende en na toelichting door de instelling, de resultaten ten aanzien van het aspect kwaliteit en excellentie als positief.

3.2 Studiesucces

De RU rapporteert ten aanzien van studiesucces resultaten die de in 2012 geformuleerde ambities sterk overtreffen voor zowel de uitval in het eerste jaar als het bachelorrendement van herinschrijvers na C+1 jaar (dit is de nominale studietijd plus een jaar). Voor switch naar andere opleidingen binnen de instelling rapporteert de RU een resultaat (6,3%) dat vrijwel op het niveau ligt van de in 2012 geformuleerde ambitie (6%). Het bachelorrendement (81,7%) is in 2015 ruim boven het beoogde doel (70%) uitgekomen. De uitval ligt met 12,3% in 2015 onder het streefpercentage (13%).

De RU rapporteert dat ze om deze resultaten te behalen sterk heeft ingezet op studievoorlichting, matching, onderwijsintensivering en studiebegeleiding. Zo maakt de vernieuwde studiekeuzecheck voor aankomende studenten het mogelijk een beter onderscheid te maken tussen risico-en niet-risicostudenten en een beter zicht te krijgen op de vraag of de studiekeuze van de student de juiste is. Voor vwo-scholieren in de regio onderneemt de RU activiteiten als Radboud Try Out (voor 4-vwo'ers) en het Pre-

University College of Science, respectievelijk het Pre-University College Humanities. Daarbij werkt de RU nauw samen met scholen in de wijde regio en legt ze een verbinding tussen (wetenschappelijk) onderzoek en de vakinhoud en exameneisen in het voortgezet onderwijs. De RU stelt verder dat het in 2011 ingevoerde bindend studieadvies (BSA) niet tot een significant hogere dropout of switch heeft geleid.

De commissie constateert dat de RU aantekent dat switch binnen een HOOP-gebied in feite buiten beschouwing moet worden gelaten, omdat studenten bij een switch naar een disciplineverwante opleiding de mogelijkheid hebben de reeds behaalde studiepunten mee te nemen. Switchende studenten kunnen daardoor zonder noemenswaardig tijdverlies hun opleiding succesvol afronden.

De commissie is van mening dat een bescheiden omvang van de switch geen probleem is als de studenten die omzwaaien de eindstreep toch halen en dat zonder al te veel tijdverlies doen. In het geval van de RU acht zij dit aan de orde. Bovendien stelt ze vast dat de som van uitval en switch van de RU tot de laagste van de Nederlandse universiteiten behoort.

Conclusie

De commissie concludeert dat de ambities ten aanzien van de uitval en het bachelorrendement zijn gerealiseerd en dat de ambitie ten aanzien van de switch vrijwel is gerealiseerd. De commissie beoordeelt, alles overwegende en na toelichting door de instelling, de resultaten ten aanzien van het aspect studiesucces als positief.

3.3 Maatregelen met betrekking tot onderwijsintensiteit, docentkwaliteit en indirecte kosten

Wat betreft de drie indicatoren ten aanzien van de maatregelen met betrekking tot onderwijsintensiteit, docentkwaliteit en indirecte kosten rapporteert de RU het volgende.

De RU heeft ervoor gezorgd dat alle voltijd bacheloropleidingen curricula aanbieden die voldoen aan de eis dat een minimum van twaalf contacturen per week in het eerste jaar wordt verzorgd. In het geval van de RU constateert de commissie dat alle eerstejaarsstudenten aan de RU kunnen rekenen op minimaal vijftien contacturen. De RU stelt dat haar curricula een goede oriëntatie bieden op de verdere studie en dat studenten kunnen rekenen op een adequate studiebegeleiding. Vanwege de positieve ervaringen met de onderwijsintensivering in het eerste jaar heeft de RU het aantal contacturen ook in het tweede en derde bachelorjaar van de alfa- en gammaopleidingen verhoogd tot circa vijftien uur per onderwijsweek.

De RU rapporteert verder dat het percentage Basiskwalificatie Onderwijs (BKO)-gecertificeerde docenten is gestegen. Het percentage BKO-gekwalificeerden (als aandeel van de vaste stafleden met een onderwijsaanstelling van meer dan 0,2 fte) ligt inmiddels op 81,8%, waarmee de prestatieafspraken op dit punt (75% ultimo 2015) is behaald.

Ten aanzien van de overhead constateert de commissie dat voor de RU het aandeel van de indirecte kosten in de totale kosten van de universiteit (inclusief de medische faculteit) is afgenomen van 13,7% in 2010 naar 11,8% in 2015. Daarmee ligt de overhead onder de ambitie van 12,2%.

Conclusie

De commissie concludeert dat de ambities ten aanzien van de onderwijsintensiteit, docentkwaliteit en indirecte kosten zijn gerealiseerd. De commissie beoordeelt de resultaten ten aanzien van het aspect maatregelen ter bevordering van onderwijskwaliteit als positief.

3.4 Aanvullende overwegingen

In aanvulling op bovengenoemde overwegingen wil de commissie wijzen op het volgende. De commissie heeft waardering voor de door de RU ingezette maatregelen om de onderwijskwaliteit en het studiesucces op een hoog niveau te houden en, waar mogelijk, verder te verbeteren. Ook is zij positief over de maatregelen die de universiteit heeft genomen om een gedifferentieerd palet van opleidingen aan te bieden dat sterk is verbonden met het onderzoek en het disciplinaire profiel van de universiteit.

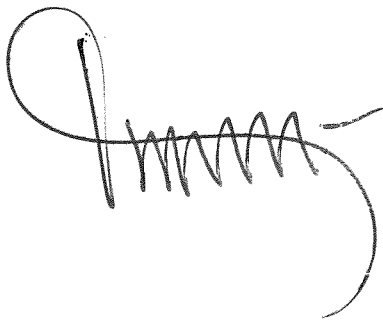
4. Advies aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

In verband met het vaststellen van de gevolgen, bedoeld in artikel 13, eerste lid, van het Besluit experiment prestatiebekostiging (Staatsblad 2012, 534) komt de commissie op grond van de beoordeling van de rapportage van de Radboud Universiteit tot het volgende advies aan de minister van OCW.

De commissie beoordeelt de resultaten ten aanzien van:

1. het aspect kwaliteit en excellentie als positief,
2. het aspect studiesucces als positief, en
3. het aspect maatregelen als positief.

Namens de Reviewcommissie Hoger Onderwijs en Onderzoek,

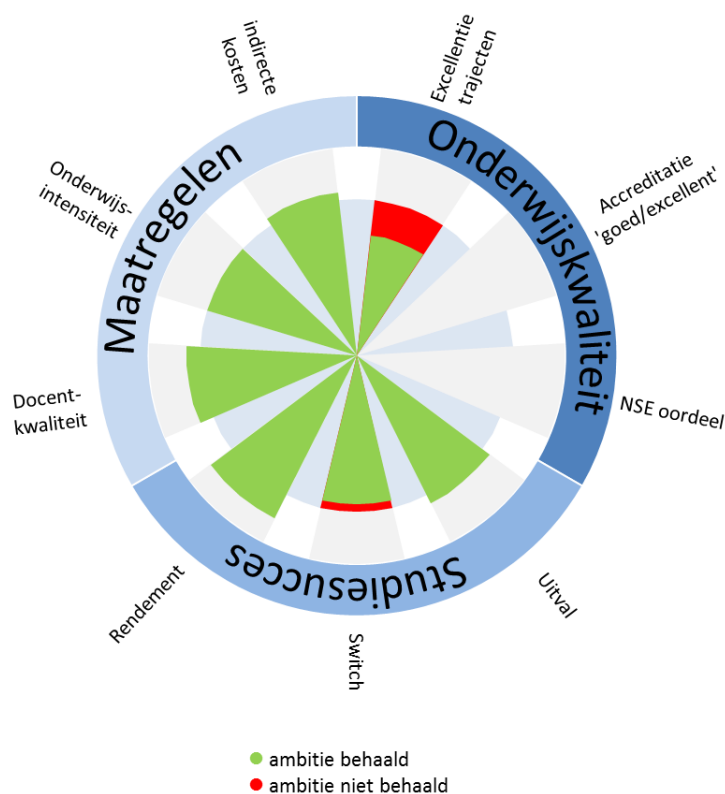

prof. dr. F.A. van Vught, voorzitter

Bijlage 1 Scores verplichte indicatoren onderwijskwaliteit en studiesucces

	nulmeting	ambitie	realisatie 2015
Uitval	13,0	13,0	12,3
Switch	6,0	6,0	6,3
Bachelorrendement	67,0	70,0	81,7
Deelname aan excellentietrajecten	8,2	8,0	6,2
Docentkwaliteit	38,0	75,0	81,8
Onderwijsintensiteit	0	0	0
Indirecte kosten; generieke overhead (omzet)	13,7	12,2	11,8

Ratio realisatie 2015 en ambitie

In bovenstaande figuur wordt de realisatie op de verplichte indicatoren weergegeven in relatie tot de ambitie op die indicatoren. Als de realisatie de ambitie overstijgt is het segment groter dan de binnenste cirkel. Blijft de realisatie achter bij de ambitie dan kleurt het niet behaalde deel van de ambitie rood. Hoe groter het rode gedeelte hoe verder de realisatie relatief van de ambitie verwijderd is gebleven.